REDACTIUNEA,
Administratiunea şi Tipografia
Braşov, piaţa mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administraţiune Braşov şi la următoarele
BIROURI de ANUNŢURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lessner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsebet-körut).
Preţul inserţiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

„GAZETA" apare în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe şase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Braşov;
Administraţiunea, Piaţa mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe şase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe şase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 160. Braşov, Luni-Marţi 22 Iulie (4 August). 1908.

Jocul cu »organizarea«.

Este o istorie veche, că cei-ce deţin azi puterea în stat au urmărit şi urmăresc sistematic, fără cel mai mic regard, ori-ce mişcare în sânul nostru, al Românilor, ce are de scop organisarea noastră pe bază politică naţională.

Incă înainte de a veni la putere guvernul Andrassy, cel dintâiu guvern unguresc, după atentatul ce s'a săvârşit în contra dietei transilvane dela Sibiiu, prin conchemarea unei diete la Cluj, compusă pe alte baze după legea electorală feudală, cu eliminarea totală a reprezentării poporului român, conservatorii unguri, cari ajunseră pe atunci a avea o influinţă mare la curte şi la guvernul central din Viena, au reuşit prin intrigile lor, hrănite de lipsa de energie şi de solidaritate deplină a Românilor, să zădărnicească încercarea acestor din urmă de a ţinea un congres naţional cu scop de a se organiza pentru lupta ce li-se impunea prin nouăle uneltiri în contra autonomiei Transilvaniei şi a drepturilor politice naţionale, câştigate de către Românii ardeleni prin legile aduse de dieta din Sibiiu şi sancţionate de către Domnitor. De atunci, încurajat de acest succes dobândit de unionişti, n'au mai încetat de a întrebuinţa toate mijloacele licite şi ilicite, ca să împiedece pe Români de a se reculege, organizându-se politiceşte. Arma lor cea mai tare a fost întotdeauna intriga, care ţântea la desbinarea noastră, lucrare ce li-se uşura prin însăşi slăbiciunile şi neînţelegerile din sânul nostru.

Aşa a fost atunci şi aşa a rămas până în ziua de azi. Esceptiune a făcut întru câtva numai periodul dela 1881 până la 1894, când Românii din Ardeal, Bănat şi Ţara ungurească s'au avântat la o acţiune comună inaugurată de conferenţa naţională din 1881, care şi-a formulat un program naţional şi s'a organizat pe temeiul legilor existente cu comitete electorale permanente, alese pe câte un period legislativ.

Mişcarea de atunci a Românilor no şri a fost atât de viguroasă, încât guvernul Tisza n'a îndrăsnit să împiedece acea organisare a partidului nostru naţional, în forma şi chipul cum se iniţiase pe baza legilor şi praxei constituţionale în vigoare. Au trebuit să treacă 12 ani, în care timp guvernul Tisza s'a retras şi a venit altele după el, şi au trebuit, ca prin nenorocitele esperimente, zise memorandiste, să se dea pe faţă toate slăbiciunile, să se învrăjbească între sine cei din pătura noastră conducătoare şi să se alarmeze lumea şi ţara prin provocarea neghioabă a aparenţei, că ceeace se petrece la noi ar sta în legătură cu planuri şi agitaţiuni secrete din România; au trebuit să se întâmple toate acestea, pentru-ca guvernul unguresc să aibă un pretext mai mult de a declara, că funcţionarea partidului nostru naţional e primejdioasă statului şi deci nu mai poate fi tolerată.

La 1894 condamnarea şi închiderea membrilor comitetului central al partidului nostru a fost semnalul pentru puterea statului să năvalească în contra organizaţiunii noastre politice şi s'a început tristul period, în care numai Dumnezeu ştie cum am fost feriţi a ne cufunda cu totul în chaosul ce l'au produs de o parte duşmănia şi forţa brutală, de altă parte relele porniri, destrăbălarea şi incapacitatea, ce se cocoţase în fruntea trebilor noastre naţionale şi care în loc să ajute strica şi compromitea tot mai mult cauza partidului naţional.

Ordonanţele lui Hieronymi, cu toate ce le-au venit în ajutor, au reuşit de a face în amintitul period imposibilă ori-ce lucrare de organizare serioasă a Românilor, fie restrânsă şi numai între cadrele legii electorale.

Activiştii din era nouă au crezut, că dacă vor alege deputaţi vor putea, ca cu ajutorul acestora să facă să continue organizarea şi sub regimul ordonanţelor lui Hieronymi. Cât de rău s'au înşelat aceştia în calculul lor, nu mai trebue să spunem.

Cea mai vie dovadă pentru aceasta este aşa numita sentinţă dela Arad, ce au adus'o căpitania sau direcţiunea poliţiei de acolo în contra deputaţilor Dr. N. Oncu, Dr. Ioan Suciu, Dr. St. C. Pop, Vasile Goldiş şi a advocatului Mihai Veliciu, acuzaţi că au înfiinţat o reuniune politică fără statute aprobate de guvern şi, după ce acuzarea aceasta nu s'a putut susţine, găsiţi vinovaţi de contravenţiunea de a fi conchemat şi ţinut adunare politică, ce n'a fost anunţată şi permisă de autoritate.

Cetitorii noştri cunosc cuprinsul sentinţei şi ştiu ce s'a petrecut.

In motivele sentinţei se vorbeşte în ambele cazuri de intenţiunea de a înaugura în Arad „clubul partidului naţionalist regnicolar" şi să aminteşte un proiect de statute ce poartă titlul: „Organizarea partidului şi clubului parlamentar al naţionalităţilor". In punctul prim al acestui statut se zice, că această organizare va cuprinde pe membrii români, slovaci şi sârbi ai corpului legislativ ungar, cari profesează aceleaşi principii politice; ei formează un partid politic şi înfiinţează un club comun.

Aşadară nu mai este vorbă de partidul naţional român, din care cauză poliţaiul dela Arad nu s'a putut provoca la ordonanţele lui Hieronymi, ci după multă bătae de cap a aflat o chichiţă şi, neputând să tragă la răspundere pe numiţii acuzaţi pentru contravenţiune, din cauză că ar fi format o reuniune fără statute aprobate, s'au legat de împrejurarea, că adunarea pentru înaugurarea clubului n'a fost înainte anunţată şi n'a fost permisă de autoritate.

Compatrioţii noştri unguri fireşte, că nu ajung niciodată într'o astfel de situaţie în întrunirile lor de organizare a partidelor dietale. Ei se bucură nelimitat de toată libertatea mişcării. Poziţia Românilor este şi rămâne exemtă. Ei nu sunt recunoscuţi nici ca partid român, nici ca partid naţionalist, în ce priveşte dreptul lor egal cu Ungurii, ba acum ese la lumină, că, deşi multele ameninţări, că deputaţii lor vor fi alungaţi cu toţii din dietă, nu s'au realizat încă până acuma, ei nici ca partid naţionalist nu sunt de fapt toleraţi între cadrele constituţiunei ungureşti.

Ceea-ce bate la ochi în faţa violenţei brutale, ce se pune în aplicaţie de adversarii Românilor, este optimismul ce-l mai desfăşură încă în toate formele politicianii noştri, cari trăiesc din mână 'n gură. Deputatul Goldiş în declaraţia sa, ce-o face despre sentinţa dela Arad în „Tribuna", se miră că căpitanul poliţiei n'a osândit pe deputaţi pe motivul că ei au declarat cu toţii, că au primit asupra lor organizarea partidului dietal naţionalist şi că urmează înainte cu activitatea lor pentru această organizare. Aceasta pare naiv, mai ales după-ce însuşi recunoaşte, că sentinţa poate avea menirea de-a arăta streinătăţii liberalismul maghiar, ear înlăuntrul ţării de a face totuşi imposibilă organisarea „partidului regnicolar naţionalist". Puţină speranţă ne dă d-sa punând în vedere, că cestiunea se va desbate într'o apropiată conferinţă a tuturor deputaţilor.

Noi suntem de părere, că aici numai o cură radicală poate folosi şi că nu deputaţii singuri, ci numai întreg poporul român, cu toţi factorii şi cu toate forţele sale disponibile, va putea să aducă o schimbare în aceste triste relaţiuni, printr'o acţiune energică, prevăzătoare şi cu totul neatârnată.

Alegerea patriarhului sârbesc. Sâmbătă a avut loc, după cum am anunţat, alegerea patriarhului sârb dela Carloviţ. Inainte de alegere, Vineri până noaptea târziu şi Sâmbătă dim., a fost mare încordare între partidele congresului. In deoseb partidul radical a desvoltat o mare acţiune pentru alegerea candidatului său. Congresul a fost deschis la 10 oare a. m. de vice-preşedintele mirean Nicolae Giurgievics. Sala de şedinţe a fost plină de public. O comisie a mers după comisarul regesc, care, sosind în sală, a deschis congresul, spunând în ungureşte, cum se va purcede la alegerea patriarhului. Vorbirea lui a fost tradusă pe sârbeşte. După depărtarea comisarului regesc s'a încins din nou o discuţie vie *contra folosirii în congres a limbei maghiare*. Duşan Popovics, independist, a vorbit energic contra procedurei urmate de comisarul regesc. In fine s'a dat din nou cetire decretului regal, referitor la alegerea patriarhului şi apoi membrii — suspendându-se şedinţa — au plecat în biserica-catedrală, unde liturghia a fost oficiată cu mare asistenţă de administratorul, Bogdanovics. Comisarul regesc a asistat şi el la liturghie.

— Alegerea patriarhului a avut loc în şedinţă închisă sub presidenţia lui Giurgievici. Au fost de faţă 70 membrii. Episcopii n'au luat parte la şedinţă, ci în decursul acesteia şi-au dat votul în locuinţa din palatul patriarhal a comisarului regesc. Votarea s'a terminat la 1 oară a. m. Preşedintele a enunţat următorul rezultat: *Din 70 voturi — a primit episcopul Zmejanovici 40, episcopul Nicolici 30, ep. Bogdanovici nici un vot. Se declară deci ales Zmejanovici, episcopul din Vérşeţ.*

Această alegere nu-i de loc surprinzătoare, după ce partidul radical — majoritatea congresului — a votat cu Zmejanovici. E sigur însă, că guvernul unguresc nu va recomanda regelui întărirea lui Zmejanovici, cu a cărui politică nu se poate de loc împăca. Congresul aşadară, va fi din nou conchemat pentru alegerea altui patriarh.

— Partidul radical al congresului are de gând să trimită o deputaţiune la Budapesta, în vederea întăririi nou alesului patriarh. In special — se spune — că are de gând să ceară sprijinul ministrului Kossuth.

— Un ziarist maghiar a avut o convorbire cu nou alesul patriarh, care între altele a zis: Conştiinţa mea protestează în contra faptului, că am fost ales din graţie de partidul radical, ca membru al lui. Nici când n'am fost membru al vre-unui partid, mai puţin pot fi, ca patriarch. Propunerile şi prezentările partidului liberal le-am sprijinit nu că aşi fi membru al lui, ci pentrucă ca arhiereu am ţinut de favorabile pentru biserică planurile partidului radical. Nici ca patriarch sârbesc nu voiu fi în partid şi tocmai de aceea privesc cu încredere la activitatea comună a partidelor, care, sper, va fi deopotrivă binefăcătoare şi pentru biserică şi pentru patrie. Ţinuta mea politică va fi respectarea constituţiei patriei, iară loialitatea mea faţă de guvern nu va lăsa nici când de dorit. Cu politica nu mă voiu ocupa direct, dar voiu urmări cu interes evenimentele şi nizuinţele politice şi le voiu sprijini pe acelea, cari sunt în interesul bisericei şi statului.

Impăratul Wilhelm felicită pe Sultan. La recepţiunea corpului diplomatic, făcută Vineri, după Selamlîc, — dela care au lipsit ambasadorul Rusiei şi reprezentanţii statelor balcanice, ambasadorul german adresându-se Sultanului i-a zis: »M. Sa împăratul Wilhelm vă urează ca drumul, pe care a pornit M. Voastră, să fie binecuvântat, atât pentru M. Voastră cât şi pentru Turcia«.

Serbările dela Şimleu.

Dela comitetul aranjator al serbărilor culturale din Şimleul-Silvaniei primim spre publicare următoarele:

Peregrinajul la mormântul lui Simeon Bărnuţiu, dela naşterea căruia se împlinesc 100 de ani, *va avea caracter pur bisericesc*. Acest peregrinaj nici nu este pus la cale de comitetul serbărilor culturale ale »Asociaţiunei«, ci de un comitet deosebit, designat anume spre scopul acesta, în frunte cu d-l Dr. George *Pop*, advocat în Zălau. El nu stă în nici o legătură cu »Asociaţiunea«, ci se aranjează acuma, pentrucă tocmai în timpul acesta se împlineşte suta de ani dela naşterea marelui nostru bărbat.

Invităm din nou pe On. Domni, cari doresc a participa, să se anunţe de bună vreme, atât pentru cuartir cât şi pentru banchet.

Amintim, că şi-au anunţat participarea un număr mare de Români fruntaşi din depărtări. Aşteptăm prin urmare ca toţi intelectualii noştri din apropiere să-şi facă datoria.

Teatru. Vineri seara, precum am anunţat deja, se va juca piesa teatrală ţărănească în 4 acte şi 1 tablou, cu muzică şi cântări: »*Moise Păcurariu*«, de Dr. Dionisie *Stoica*. Dăm de astădată persoanele, cari vor juca în această piesă:

Moise Păcuraru . . .	*Aurel P. Bănuţiu,*
Radu Mocanu, ţăran bogat	*Stefan Mărcuşiu,*
Sofia, nevasta lui . .	d-şoara *M. Orian,*
Leane, fata lor. . . .	„ *Elenuţa Stanciu,*
Safta, nepoata Sofiei .	„ *Terica Pop,*
Petrea Oţăl } feciori din sat	*Stefan Boer.*
Pavel Fugătă } feciori din sat	*Nicolae Munthiu,*
Aron Pintea, învăţător	*Dr. Iustin Cl. Iuga.*

Corişti şi lăutari.

Scena, decorurile, precum şi cortina sunt toate pregătite anume pentru reprezentarea acestei piese.

Programul concertului. 1. Corul teo

logilor din Gherla și al Casinei române din Șimleu va cânta: »Hora«, lui G. Dima, »Răsunetul Ardealului«, de I. Vidu și balada »Constantin Brancoveanul, de I. Mureșianu. Acompaniarea o va face însuși d-l I. Mureșianu, prof. în Blaj.

2. D-șoara Cornelia *Maniu* (pian) și d-l Dr. Iustin Cl. *Iuga* (violină) vor cânta aria baletului lui Beriot.

3. D-șoara Lucia *Lazar* va cânta la pian »Olteanca« de I. Mureșianu și »Visul Ciobanului«.

4. D-l Ștefan *Mărcuș*, student la conservatorul de muzică din Budapesta, un bine apreciat tenor, va cânta romanța din »Aida« și o doină românească.

Monografia Sălajului. Schița monografică a Sălajului e terminată deja și se estinde pe 20 coale de tipar, format mare. Are o mulțime de fotografii originale, tabele statistice și harta românească a comitatului. Autorii ei sunt: Dr. Dionisie Stoica și Ioan P. Lazar.

Expoziția etnografică. Pe lângă cele amintite deja (popor, icoane, țesături, cusături etc.) în sala expoziției etnografice va expune și d-l Constantin Petride, pictor român în Jibou, câteva tablouri, pictură bisericească și lumească. Tot dânsul a desemnat icoanele bărbaților binemeritați ai Sălajului și a pictat cortina și pânzele scenei.

Revistă ocazională. Din prilejul serbărilor vom tipări o revistă ocazională: »Astra la Șimleu«, unde se vor da toate lămuririle și informațiunile necesare.

*

Anunțările de participare sunt a se adresa d-lui Ioan P. *Lazar*, președintele comitetului aranjator.

Mișcarea pentru pace. Din Londra se anunță, că guvernul a oferit Vineri seara un banchet delegaților congresului pentru pace. Primul ministru Asquith a ținut un toast în onoarea mișcărei pacifiste și a arătat delegaților simpatia guvernului, însă a exprimat părerea că nu se poate conta pe desarmarea generală, deoarece siguranța națională trebue să fie pusă în primul loc pentru toate țările. Sunt cu toate acestea alte mijloace decât răsboiele, pentru a regula cestiunile litigioase, de exemplu arbitragiul și convențiunile internaționale.

Persia și constituția Turciei. Ziarul »Times« află din Teheran, că guvernul a luat întinse măsuri ca poporul să nu afle despre acordarea constituției în Turcia. Cu toate acestea lucrul a fost aflat de toată lumea, și prin bazare și cluburi politice nu se discută decât despre acest fapt. Preoții reacționari țin predici prin moscheie împotriva constituției, arătând că ea nu corăspunde spiritului Coranului.

»Frankfurter Zeitung« află din Teheran, că situațiunea se agravează. 200 de persoane s'au refugiat la ambasada turcă. O criză ministerială este iminentă.

România și evenimentele din Turcia.

»Neue Freie Presse« primește o lungă corespondență din București, care se ocupă cu atitudinea României față de evenimentele din Turcia. Articolul spune între altele:

»In cercurile politice se discută mult evenimentele din Turcia. In ultimul timp pressa română s'a ocupat mult de cestiunea macedoneană, în legătură cu întrevederea Sturdza-Aehrenthal și cu declarațiunile d-lui Petre Carp, cari au provocat o mare indignare. In urma acestor declarațiuni guvernul s'a văzut nevoit să declare prin pressa sa oficioasă, că România se interesează mult de cestiunea macedoneană. Apoi veniră evenimentele din Turcia.

»Cei din România se pregătesc pentru toate eventualitățile. In consiliul de miniștri ținut eri (Sâmbătă) sub presidenția regelui, s'au discutat evenimentele din Turcia. Se zice, că regele a inzistat în repețite rânduri asupra *deosebitei importanțe pentru România, a schimbărilor din Turcia.*

»Unul din miniștri a declarat următoarele unui diplomat străin: »Noi n'avem nici o pretențiune de a cuceri vre-un teritoriu în Turcia, dar în Macedonia se găsesc aproape un milion de frați de ai noștri. Dorim ca aceștia să se poată dezvolta în libertate, pentruca cu timpul ei să poată jertfi munca lor pe altarul literaturei și al culturei românești. Noua eră găsește populațiunea română din Macedonia în condițiuni unice, deoarece ei nu pot să meargă mână în mână nici cu Grecii nici cu Bulgarii. In camera otomană e sigur, că vor pătrunde doi-trei Aromâni și un oarecare număr de Albanezi. Deoarece Aromânii și Albanezii nu urmăresc nici o cucerire a vreunei părți din teritoriul turcesc, ei nu se pot pune alături de Bulgari și Greci, cari urmăresc o îmbunătățire a Turciei. In asemenea împrejurări cercurile politice din România privesc cu multă speranță desfășurarea evenimentelor din Macedonia«.

In legătură cu acest interview »Neue Freie Presse« anunță, că în curând se va fonda la Monastir un ziar românesc și că propaganda românească în Macedonia va fi sprijinită cu mijloace bănești îndestulătoare.

Evenimentele din Turcia.

Jurământul Sultanului. — Tinerii turci și reformele. — Desființarea poliției secrete în Turcia. — Fraternizările din Salonic. — Selamlâcul de Vineri.

Se cunoaște acum textul cuvântărei ținută de Șeik-ul-Islm înaintea poporului. El apăru pe peronul clădirei ținând în mână coranul învăluit într'o pânză verde și zise următoarele:

»Viu cu cartea înaltului și ilustrului calif al Islamului, care m'a onorat cu o misiune înaltă și prețioasă. Plecat cu respect în fața marelui nostru calif, i-am descris bucuria, pe care o simte poporul turc pentru restabilirea constituțiunei. I-am spus, că pieptul fiecăruia dintre voi e plin de bucurie, că voi toți din întreaga patrie vă rugați pentru binele și prosperitatea Majestății Sale. I-am declarat, că aștept din ilustra sa gură câteva cuvinte pe care să le comunic poporului său. Sultanul mi-a declarat: *„Cărțile constituțiunei vor fi veșnice și eterne, fără a putea fi schimbate vreodată“*. Figura Majestății Sale imperiale strălucea într'o aureolă măreață și de o bunătate nesfârșită, și acestea fură cuvintele sale:

»Dela urcarea noastră pe tron, deși ni-se spusese că poporul osman nu a ajuns încă la o maturitate politică, i-am acordat constituțiunea. Deja de atunci am observat, că poporul turcesc era pregătit pentru constituție, *dar împrejurările vremei de atunci ne impuseră suspendarea constituțiunei*, iar nu suprimarea ei. Astăzi, după ce am recunoscut, că poporul nostru e demn să se bucure de toate drepturile constituționale, cu ajutorul lui Dumnezeu, am restabilit aceste drepturi. Dorința noastră împărătească e de a asigura fericirea deplină a supușilor noștri. Dacă supușii noștri doresc, ca această constituțiune să dureze, vecinic și voesc o garanție, *atunci jurăm că constituțiunea aceasta e asigurată și va rămâne în vecinicie. Toți supușii noștri, fără nici o deosebire să se bucure de lumină, de drepturi și de dreptate.*«

*

»Frankfurter Zeitung« află din Salonic, că tinerii turci nu vor cere ca agenții civili ai reformelor din Macedonia să plece imediat din Turcia, ci ei se vor mulțămi, ca comisiunile reformelor să nu se mai amestece în afacerile interne ale Turciei.

Rechemarea acestor comisiuni se va face, cred tinerii turci, de către însăși marile puteri.

*

O ediție specială a ziarelor turcești *anunțând în mod oficial desființarea poliției secrete.* După cele ce spun ziarele, când Sultanul s'a urcat Sâmbătă în trăsură, elevii școlei militare i-au făcut o zgomotoasă ovațiune. Sultanul mișcat le-a strâns mânile. După ce s'a reîntors din moschee, Sultanul a stat o jumătate de ceas la fereastra din palat salutând mulțimea, care-l aclama. Sultanul a declarat ambasadorilor, că constituțiunea va fi aplicată și că niciodată și în nici un fel acest act nu va fi violat.

*

Se comunică din Salonic, că acolo sosesc grupe de toate naționalitățile. Mitropolitul din Prizrend împreună cu mai mulți Sârbi sosiți s'au dus la club, unde după ce au fraternizat mitropolitul a ținut un discurs mulțimii grămădită pe piața libertăței. Deasemenea a vorbit șeful bulgar Sandansky, care a atacat pe Sultan și pe Europa. Sandansky și cu Panitza au avut prin telegraf o lungă conferență cu șefii organizațiunei interioare din Sofia. O număroasă bandă greacă, compusă din macedoneni, a sosit la Salonic fără arme și i-s'a făcut o călduroasă primire. Orașul păstrează mereu aspectul său însuflețit și scenele de franternizare continuă.

*

Din Constantinopol se anunță, că participarea corpului diplomatic la Selamlik a fost spontanee; din această cauză, câțiva șefi ai misiunilor lipseau. Sultanul a zis, că este vesel că diplomația a fost martoră a manifestatiunei poporului său, că va urma pe calea, pe care a început pentru salvarea imperiului său și speră, că în această tendință va fi susținut de puteri.

Ziarele turcești raportează, că după Selamlic Sultanul, foarte satisfăcut de manifestațiunea de iubire a populațiunei, a zis unor persoane, cari se aflau aproape de dânsul: Iubesc națiunea mea. Până acum am fost înșelat de trădători; de acum înainte, națiunea va trăi cu mine și eu cu dânsa. Sunt sigur de fidelitatea ei!« Sultanul era foarte emoționat. Azistenții aveau lacrămi în ochi.

Cum se esecută noua lege Apponyi.

Din comitatul Murăș-Turda, 28 Iulie 1908.

Comisiunile administrative comitatense nu ne slăbesc de o vreme cu porunci peste porunci, în legătură cu executarea art. de lege XXVII din 1907 — fătul trufașului ministru Apponyi. Și e curios, că încep tocmai de unde mi-se pare că e mai limpede dreptul nostru de a nu ne acomoda încă ei, sau nu în forma cerută.

Așa pe la noi (locul nu impoartă) se cerea mai lunile trecute, a li-se trimite la comitat în câte două exemplare unguerești atât actele de dotațiune învățătorești, cât și protocoalele despre venitele din acele acte, fără a-o spune, că cele după noua lege, ori cele vechi!?

Mulți s'au grăbit fără multă gândire a urma ordinului, făcând spese bisericilor și cu tradusul și cu legalizările.

Eu cred, că §-ul 19 din instrucțiunea la art. XXVII cere așa ceva numai unde se sistemizează salarele după noua lege.

Acum mai în urmă se cer cu zor embleme și steaguri cu termin de 30 zile, când colo art. de lege XXVII—1907: § 17 spune, că de aceste are *să îngrijească ministrul de culte în cadrul și sarcina budgetului său*!...

Cum stăm dară? Pe lângă pagubă ar fi și compromițător a ne vedea mânați înainte fără nici o bună îndrumare mai la vreme.

Un preot român.

STIRILE ZILEI.

— 20 Iulie v.

Dela biroul »Asociațiunii« din Sibiiu primim spre publicare următorul *aviz:* Mai bine de o lună am cerut dela ministerul de comerciu *bilele cu preț redus pentru adunarea generală a Asociațiunii* ce se va ținea în Simleu. *Până acum nu am primit nici un răspuns.* Indată ce vor sosi ne vom grăbi să le trimitem la toate despărțămintele sau le vom duce la Șimleu, ca membrii Asociațiunii să le poată întrebuința măcar la întoarcere.

Peregrinaj la Bocșa-română și excursiune științifica la Moigrad. Din Șimleul-Silvaniei ni se scrie: In August a. c. se împlinesc 100 de ani dela nașterea lui *Simeon Bărnuțiu*, a marelui nostru bărbat istoric, născut și înmormântat în Bocșa-română a Sălajului. Din acest incident românii sălăjeni aranjează la 9 Aug. a. c. un peregrinaj la mormântul lui. Se va servi un parastas și toți cei de față se vor închina la acest scump mormânt. Vorbiri nu se vor ținea, ci se vor spune numai rugăciuni, precum și o predică ocazională. Tot în 9 Aug. n. se aranjează și o excursiune la *Moigrad*, unde a fost capitala vechei Dacii porolisene. Această excursiune va fi condusă de d. prof. pens. Gavril Trif din Șimleu, care va da informațiunile necesare. Atât peregrinajul la Bocșa, cât și excursiunea la Moigrad o aranjează un comitet constător din dnii: dr. George Pop, dr. Ioan Suciu, advocați în Zălau, Lazar Maior, propr. în Periceiu și Casiu Deleu, propr. în Siciu. Atât la peregrinaj, cât și la excursiunea științifică sunt invitați toți românii și mai ales oaspeții, cari vor lua parte în Șimleu la serbările Astrei.

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Despre tinerimea noastră universitară.

Patru scrisori, de Aurel Dobrescu, *medicinist.*

I.

Intâia scrisoare: *Insemnătatea chestiei, însemnătatea tinerimii.*

Iubite prietine,

Scrisorile ce vor urma sub titlul de mai sus le-aș fi scris bucuros îndată după ce ai fost atins tu aceasta cestiune în Scrisoarea — către mai mulți din 10 Mai v., 1908, publicată tot în acest loc [1]). Dar n'am făcut-o, de-o parte fiindcă promiteai un ciclu întreg de scărmănări sociologice în aceiaș materie, pe de alta fiindcă eram pe atunci în Elveția, unde nu-mi stătea la dispoziție bibliografia discuției.

Abia ajuns acasă, mă simt îndemnat de-a reîmprospăta tractarea acestui foarte însemnat capitol din viața noastră națională; pentrucă mi-se pare, că atât tu, cât și fratele Suciu în »Unirea« v'ați prea opăcit cu crearea de categorii, în care să vă încapă băieții »aristocrați« și »nearistocrați«, și nici măcar n'ați încercat *să arătați vre-o cale, pe care s'ar putea ca impasul ăstăzi neînconjurabil, ca pentru neamul nostru, ce trebue să poarte o eroică luptă pentru existență, majoritatea conducătorilor se crește într'un mediu corumpător, — zic, cum s'ar putea ca acest impas să-l facem cât mai nepericulos pentru viața noastră națională.*

Aceasta e cestiunea. Și e atât de însemnată, încât merită s'o discutăm nu numai noi tinerii în foiletoane ușoare, ci mai ales bătrânii în studii temeinice. Căci oricât de mare ar fi învălmășala ce-o produce o luptă neegală ca cea purtată de poporul român supus coroanei Sf. Ștefan, — tinerimea n'ar trebui pierdută din vedere ori apreciată numai prin vorbe ocazionele, ci ar trebui făcută obiectul unei acțiuni sistematice de cultivare.

Să ne aducem numai aminte cum s'au purtat de exemplu Germanii într'un caz analog. In timpul când germanismul era dismembrat și ca atare era numai obiect nu subiect în politica europeană, ei grija cea mai mare și-au îndreptat-o asupra școalelor înalte, de unde apoi ca din tolba fermecată, se revărsară asupra întregului popor eroicii purtători de cultură solidă, de idealuri. Și după grele suferințe și umiliri poporul german s'a înălțat la rangul de cel mai strălucit în ale științii și puternic factor în ale politicei.

Te invit, iubite prietine, să discutăm în foiletonul bătrânei noastre gazete, ce s'ar putea face, ca prețiosul capital cultural național ce-l reprezintă tinerimea noastră universitară să nu se micșoreze pe viitor, ci să crească proporțional cu lipsurile și luptele mari ale poporului nostru.

II.

Scrisoarea a doua: *Patru păreri asupra stării tinerimii noastre de azi. O scădere comună a acestor păreri.*

Iubite prietene,

Discuția și în cestiunea asta a pornit-o profesorul *Iorga.* Cunoști articolul apărut în »Neamul Românesc« în care, după ce zugrăvește fazele evoluției în spre rău observate la caracterul »Ardeleanul«, arată patru pilde (pe Dr. I. S., Il. Ch., Dr. I. R.-P. și O. C. T.) viciate de societatea din capitala judeo-maghiarismului, și sfârșește prin a ne indegeta pericolul mare ce ne amenință.

Poetul *Goga* într'un duios articol de fond din »Țara Noastră« a susținut, că acele constatări ale lui Iorga ar fi c'am pesimiste, fiindcă majoritatea studenților noștri rezistă nu numai vehementelor atacuri continue ale culturii străine primejdioase, ci și tuturor ademenirilor.

Ceva mai târziu i-s'a trimis »Unirii« din Blaj din sânul tinerimii însăș un articol despre »Cum suntem noi, tinerimea«, scris de »un student« (*P. Suciu*).

El împarte tinerimea astfel:

1. Elementul cel mai bun, ireproșabil, de muncă și conștiență: foarte puțini.

2. Cei buni, dar nelămuriți, șovăitori: 40%.

3. Cei la cari se observă influința culturii unguerești. »Sunt arareori băieți de muncă, sunt firi pripite și supărător de superficiale, caractere dubii cu sensibilități morboase... Oaspeții nelipsiți ai cafenelelor jidovești și ale locurilor de petreceri ușoare... Ceice vorbesc supărător de rău românește, sunt băieții fără conștiință națională — pe lângă toate afirmările lor de buni Români. — Și fără judecată proprie »Sunt ceice nu cetesc nici chiar din batjocură carte românească; ceice știu număra pe degete cafe-șantanurile Budapestei și a altui oraș... cărtași ireproșabili...« C'am 40%.

Totodată fratele Suciu argumentează pe lângă părerea, că mai ales din părțile

1) Scrisoarea e semnată de Sever Dan. — Redact.

Condamnarea deputatului Ivanca. Tribunalul reg. din Pojon a condamnat pe dep. naționalist slovac *Ivanka* la *un an închisoare și 1000 cor. amendă* în bani pentru niște pretinse discursuri »agitatorice» ce le-ar fi rostit în cercul său electoral.

Preoților noștri gr.-cat. »Rev. Bistriței« le împărtășește știrea, că congrua pe jumătatea a doua a anului curent a sosit deja la consistorul din Gherla, și se va distribui în timpul cel mai scurt.

Din Bucovina se scrie, că guvernul a hotărât la stăruința »Centr. însoțirilor econ. române« un ajutor de 150.000 cor., țăranilor, cari au suferit perdere în urma secetei din vara anului acesta, asemenea le va da fân, paie, nutreț pentru vite precum și slobozeniă de păscut în pădurile fondului religionar, cu facerea conspectului despre cei ce vor beneficia de acest ajutor este încredințat »Centr. însoțirilor« cu multele ei filiale.

Despărțământul D.-Sân-Mărtin al »Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român« își va ținea adunarea cercuală prevăzută în §-ul 41 din statute în comuna Boian (Alsóbajom) la 9 August st. n. 1908 la oara 1 după amiazi, La care adunare prin aceasta sunt învigați toți membrii fundatori, pe viață, ordinari și toți iubitorii de cultură și înaintarea poporului român.

Taft amenințat cu moartea. »Daily Mail« află din New-York, că Taft candidatul la preșidenția Statelor-Unite s'a asigurat pentru suma de 20.000 pfunzi sterlingi. El a fost determinat la aceasta de cele două incidente, pe cari le-a avut în timpul ultimei sale călătorii pe un vapor. Un marinar a tras asupra lui mai multe focuri de revolver, și a doua zi un alt individ a tras un foc de revolver asupră cabinei, în care dormea Taft. Aceste două atentate nu l'au intimidat pe candidatul la preșideție, dar au alarmat mult pe intimii săi.

Impăcarea Papei cu Curtea italiană. Ziarele din Roma anunță, că Papa Piu al X-lea a pus la dispoziția familiei regale, castelul său dela Castel Gandolfo. Regele va dispune amenajarea castelului, pentru a-și lua acolo reședința de vară. Imprejurarea aceasta dovedește, că s'a pornit o acțiune de conciliere între Vatican și Quirinal. Ziarele salută cu căldură această acțiune.

Deraiarea din gara de Nord. Sâmbătă dimineața, la oarele 11 și 15 mașina No. 701, care manevra în gara de Nord din București a deraiat în dreptul podului dela Luther. Partea dinainte a mașinei a rămas pe linie. A deraiat numai tendorul, care a ocupat astfel două linii. Cauza deraierei o deviarea greșită a acului. Nu s'a întâmplat nici un accident de persoane. Printre pasagerii sosiți cu acest tren și cari s'au văzut nevoiți să vină pe jos până în gară erau și dnii P. P. Carp și Gh. Gr. Cantacuzino, cari veneau dela Florești.

Furt în minele de aur din Transval. In minele de aur din Iohannesburg s'a dat de urmele unor hoți, cari furau de ani de zile mari cantități de mineraiu de aur. Nu s'a putut stabili precis cine sunt hoții. S'au organizat întinse măsuri de pază. Hoții duceau minerariul furat la un loc cu bagajul lor la Turban, și cu tot controlul riguros dela vămi, reușeau să-l întroducă în Europa. Paguba cauzată trece de o jumătate de milion de franci.

---

ungurene se recrutează ceşti din ceata a treia.

Tot în cestiunea asta ai publicat tu, dragă prietine în foiletonul Gazetei niște »essai«-uri din vârful penei.

Ești de părerea, că toată cestiunea e aceea, că băieții noștri sunt rău crescuți, că nici familia, nici școala noastră nu-și face datoria; »că noi de noi tinerimea nu vom izbuti în nici-un chip să ne reformăm. Aceasta grea operă trebue s'o facă părinții noștri și alți »conducători firești« mai bătrâni, în rândul dintâi profesorii și dascălii noștri !

Acestea sunt pe scurt cele patru aprecieri a stării tinerimii noastre universitare.

Abstrăgând dela aceea, că unele din scrisorile acestea sunt extremiste, simțim la toate un gol nemotivat: în nici una nu aflăm indicate mijloace concrete pentru a feri tinerimea de veninul vieții de oraș mare jidovit.

In scrisoarea III, să desbatem și combatem unele afirmațiuni, și să încercăm a arăta adevărata natură și mărime a pericolului, ear în a patra să încercăm a arăta — terapia.

Bandiți într'un pension de fete. Din Paris se anunță, că trei bandiți au pătruns Sâmbătă noaptea într'un pension de fete din suburbiul St. Antonie. Au traversat dormitorul, în care se aflau 16 fete și au intrat într'o cameră vecină în care dormeau două pedagoage și directoara. Bandiții loviră pe cele trei femei cu drugi de fier. Uneia dintr'ânsele, directoarei, i-se zdrobi craniul, celelalte două fură grav rănite. La țipetele victimelor, elevele se sculară din somn și alergând în camera vecină se aruncară la picioarele bandiților, implorându-le milă si iertare. Bandiții se lăsară a fi înduioșați și dispărură. Se crede, că conducătorul lor era chiar nepotul directoarei.

Aventura unui general american. Generalul american Wartwel, care a participat la războiul civil și la cel din Mexico și care astăzi e de optzeci de ani, se însurase pe la 1889 cu o domnișoară Isabella Colle. Tinera și drăgălașa fată avea numai un cusur: se îmbolnăvise de lepră pe când îngrijea de fratele ei mai mic. Autoritățile aflară d'abia de curând lucrul acesta și internară pe dna Wartwel într'un spital de izolare. Generalul ceru să fie internat și dânsul și deoarece cererea îi fu respinsă, el pătrunse cu forța în spital și reuși să-și răpească sotia, bătând personalul spitalului. Generalul a plecat cu automobilul în Mexic, unde legile nu sunt atât de aspre față cu leproșii.

Administrațiunea revistei »Păstorul Sufletesc« aduce la cunoștința Onor. cler, că din pricina multelor ocupațiuni grele și neamânavere, împreunate cu sărbătorile »Astrei«, numărul 8 pe luna August se va putea trimite numai mai târzior și deodată își cere scuzele, in firma speranță, că Ven. Cler — apreciind pedecile — va trece cu vederea aceasta mică neregularitate.

Un candidat de advocat cu praxă bună află aplicare durabilă pe lângă condițiuni favorabile dela 1 Octomvrie a. c. în cancelaria subscrisului. *Dr. Dionisie Romar*, advocat Mediaș (Medgyes).

Anuarele școalelor noastre.

IV.

Annarul XXXII al gimnaziului român gr. or. din Brad (Brad) și al școalei primare anexate acestuia pe al 39-lea an școlar 1907/8 publicat de Dr. Pavel Oprișa, *director, Nagyszeben, tiparul tipografiei archidiecezane, pag. 47.*

Partea primă a anuarului cuprinde disertația »*Creșterea de acasă și dela quartire*« ținută cu ocaziunea deschiderii festive a anului școlar 1907/8 la gimnaziul român gr. or din Brad, în 8 (21) Sept. 1907 de prof. Dr. Traian *Suciu*. Cu preciziune și corectitate de lăudat, trece conferențiarul peste creșterea copiilor acasă la părinți, continuarea educațiunii la gazde și sfârșește, anunțând în câteva cuvinte despre activitatea educătoare a școalei. Atingerea astorfel de chestiuni, despre educarea copiilor în afară de școală, ceea ce are rol hotărâtor asupra moralei și întregei desvoltări a tineretului, este în deosebi la începutul anului școlar temă foarte potrivită și de mare interes pentru tineri, ca și pentru părinți și profesori.

Urmează date referitoare la personalul didactic. Acesta a constat din 8 profesori și 2 catecheți pentru școlarii de altă confesie. Medicul institutului e Dr. Tiberiu Tisu.

Pentru lărgirea și răspândirea științei, — institutul are 1) o bibliotecă centrală, în uzul corpului didactic, constătătoare din 3088 opuri și reprezentând o valoare de 12,307 cor. 21 fil. 2) biblioteci de clasă, în număr de 4, pentru cele patru clase, conținând în total 529 volume și 3) biblioteca de mână, pentru profesori, constând din 28 opuri în 58 volume. Afară de acestea stau la dispoziția profesorilor 16 reviste și ziare, românești și unguresti, dela noi și străine. Cabinetele și colecțiunile, având un număr bogat de obiecte, reprezintă mare valoare științifică pentru institut; formând o valoare în bani, de aproximativ 6430 cor. Cabinetele și colecțiile conțin următoarele secții: geografico-istorică și tipuri etnografice, de mineralogie, botanică, zoologie, fizică, chemie, geometrie, gimnastică, muzică și colecție de 107 diapozitive.

Trecând la fonduri amintim 1) *Masa studenților* înființată în 1901. Are 41 fundatori binefăcători și 74 binefăcători pe viață. A solvit prânzul la 4 beneficianți à 10 fl. pe lună, și a dat ajutor de 40—50 cor. la 13 școlari. In total a distribuit suma de 890 cor. Starea fondului în 31 Dec. 1907 a fost; 21,788·09 cor. depuși la diferite bănci românești. 2) »*Fondul elevilor morboși*«, înființat în 1886, reprezentând un capital de 13,174·30 cor. depuși la »Crișana« din Brad spre fructificare și 3) »*Fondul Dr. Iosif Hodoșiu*«, fundat la 31 August 1904 având o avere de 5747·86 coroane.

Pentru înlesnirea escursiilor băeților, s'a fondat și »*Fond de escursiuni*«, prin dăruiri ale elevilor; nu se spune, la ce capital a ajuns. Astfel de fond după cât știu, nu ezistă la toate gimnaziile dela noi.

Numărul școlarilor înmatriculați în 1907/8 la gimnaziu a fost *176*; dintre cari 170 ordinari și 6 privatiști. Examinați după locul nașterii majoritatea elevilor o formează cei din comitatul Hunedoarei 81, apoi din Arad 34, Brad 13 și alte ținuturi. Pe baza examinării progresul în studii al celor 164 școlari ordinari din gimnazii (6 s'au depărtat din institut din diferite motive) se poate calcula aproximativ în modul ce urmează: se promovează 132 (80·5%), repetează esamenul ca căzuți din 1 obiect 18 (11%) și neîndestulitor din mai multe obiecte, deci repetează clasa 14 (8·5%) Rezultatul se poate numi deci îmbucurător.

Referitor la școala primară anexată gimnaziului însemnăm următoarele date statistice: Au fost înmatriculați 91 elevi, reprezenând astfel o creștere însemnată față de numărul elevilor înscriși în anul trecut.

Rezultatul examenelor, la finea anului se prezintă exprimat în procente: se promovează 82·8%, au neîndestulitor din 1 obiect 4·9%, din mai multe obiecte 12·3%.

I.

Intâmpinare.

Primim dela d-l Dr. Liviu Lemeny următoarea întâmpinare la unele afirmări făcute de autorul foiletonului „Din amintirile lui Barbă-Albă", căreia ne simțim datori a-i da loc.

Onorată Redacțiune! In foița prețuitului D-voastră ziar supt pseudonimul pentru mine destul de transparent de »Barbă-Albă« au apărut niște amintiri din tinerețe mai mult, mai puțin hazlii.

Intre acestea domnul Barbă-Albă și-a permis a afirma, — numind cu numele pe tatăl meu răposat, fost căpitan suprem al districtului Făgărașului, — că acela i-a dat sfatul, ba l'a îndrumat chiar, ca să comită fel de fel de abuzuri de oficiu, la pertractări, la alegeri de primării, la asentări, ca astfel să facă bani mulți cu salariu mic, — mai departe, că i-a vândut cu bani scumpi doi cai cu hamuri și o cabrioletă luând cambiu dela el.

Cu lucruri de acestea nu se glumește și dacă Barbă-Albă află de bine a spune, că a urmat acele sfaturi, — eu unul declar, că atari povețe dela tatăl meu nu a putut primi, precum goală scornitură e și povestea cu caii cei cumpărați pe cambiu de 1500 florini.

Știu aceea, că tatăl meu a fost un bun protector al lui Barbă-Albă, pe care de multe ori l'a ajutat în diferitele sale nevoi și necazuri, precum a ajutat și pe mulți alții, cari mai bine decât Barbă-Albă îi cinstesc cu recunoștință memoria.

Tatăl meu a avut mulți dușmani ca orice om de valoare și recunoscută energie, mai cu samă în vremuri agitate, a fost chiar și în mod josnic calumniat, — dar lumea cea mare românească îi cunoaște faptele, cari sunt scrise pe paginile istoriei neamului nostru și nici una faptă lipsită de demnitate, nici una faptă slabă despre el nimenea pe lume nu va putea dovedi.

Sum curios cu ce va ști scuza Barbă-albă purtarea sa, când va fi tras la răspundere.

Ori doară i-s'au albit și crerii procum i-s'a albit barba, de nu mai știe ce este calumnia?

Ce să crezi despre un om, care însuși recunoaște, că pe cale necinstită a făcut bani și care nu se sfiește a mărturisi, că a benchetuit în crâșmă cu de el persecutatul apoi de el apăratul criminalist, vestit hoț de cai și de sas ucigaș, cu el și încă cu trei amici?!

Vom mai vedea ce va mai fi cu Barbă-albă.

Cred însă, că nu numai pietatea fiească, dar chiar și conziderația generală reclamă ca memoria unui bărbat istoric al neamului nostru să nu poată fi — fără protest public — în mod atât de frivol murdărită.

Rog deci să binevoiți a publica aceste reflexiuni în prețuita DVoastră »Gazetă«.

Sibiiu, 18/31 Iuliu 1908.

Al On. Redacțiuni

cu distinsă stimă

Dr. Liviu de Lemenyi.

Varietăți.

Serviciul sanitar al orașului Londra, posedă un azil pentru nebunii între vârstele 12—21 de ani.

Pentru-că se știe, că munca în astfel de împrejurări contribuie cât de puțin la înbunătățirea mai cu seamă a *unor* nebuni și pentru-că aceste aziluri au de scop să dea celor internați putința de a-și câștiga existența, toți învață vre-o meserie.

S'a observat însă de curând, că mai mult decât ori-ce fel de muncă și decât cunoștința unei meserii poate să contribue la îmbunătățirea stărei lor mentale — muzica.

S'a început a li-se preda muzica. La unii s'a observat talent, la alții o înclinare deosebită și la fie-care destulă plăcere.

Pe lângă foloasele variate, ce pot avea din cunoștința muzicei, acești alienați cuceriți de această nouă și plăcută a lor preocupare se îndreaptă cu pași siguri, dacă nu spre completa vindecare măcar spre o ameliorare, care să le dea putința de a-și câștiga singuri existența sau chiar de a reîntra în sânul societății.

Muzica în adevăr place ori cui. Dar până acum nu se știa, că poate să vindece de nebunie.

Și să nu te miri văzând că în unele școli muzica se predă *facultativ*! Ea ar trebui să se predea pe o scară foarte întinsă în saloanele »înaltei societăți«, pentru cei mai mulți automobiliști (curs pregătitor), pentru iubitorii unor sporturi, pentru școala de adulți, ce-ar trebui să funcționeze în unele parlamente, pentru unii miniștrii (curs de repetiție) muzică pentru redactorii descreerați și perciunați din diferite redacții și — să mă ierte Dumnezeu — tot o muzică specială cred că i-ar mai putea mântui pe »moderații« noștri.

S'a constatat în urma unor îndelungate experiențe și se va mai constata încă folosul, pe care îl poate aduce muzica nu numai pentru ușurarea sufletului, ci și pentru usurarea și limpezirea minții.

M.

ULTIME ȘTIRI.

București, 3 August. In consiliul de administrație a Casei rurale au fost aleși d-nii Al. Constantinescu, P. Brătășanu și V. Brătianu.

Sofia, 3 Iulie. Se anunță din Salonic, că inspectorul general al Macedoniei și-a dat dimisiunea.

Bibliografie.

„Luceafăral", Nr. 15 a apărut cu următorul sumar: Dr. I. Rațiu: Simeon Bărnuțiu. Aron Cotruș: Cântec (poezie). Z. Bârsan: Mărturisire (poezie). M. Cunțan: Cântecul Ilenii (poezie). I. Agârbiceanu: Tușa Oana. Victor Eftimiu: Ultimul om (poezie). B. Lăutarul: Compozitorul Tudor cav. de Flondor. Cronică: Examenele Conservatorului din București. Soarele și Pământul. Bibliografie. — *Ilustrații*: Simeon Bărnuțiu (două). Pereche tânără din Rodna-nouă. Țăran din Poiana Sibiiului. Nuntă din Poiana Sibiiului. — T. cav. de Flondor.

St. O. Iosif. „*Zorile*" Dramă istorică. n două acte și in versuri. Prețul 1 cor. (10 b. porto).

„*P. Ispirescu*" Povestirile unchiașului sfătos. 1 cor. 50. (10 b. Porto).

Vasile Alexandri. Ediția II din opere complete. *Teatru I.*

De cuprinsul următor:

„Șoldan Viteazul", Mama Anghelușa", „Herșcu Boccegiul", „Clevetici", „Sandu Napoilă", „Surugiul", „Ion Păpușariul", „Cucoana Chirița" „Barbu Lăutaru", „Paraponisitul", „Kera Nastasia« „Haimana", „Gură-Cască", „Stan Covrigariul", „Vivandiera", „Păcală și Tândală", „Scara mâței" „Craiu nou", Harță Răzășul", „Ramășagul", „Peatra din casă", „Nunta țărănească", „Chiriță la Iași", „Chirița în Provincie".

Prețul 1 cor. 50 b. (20 bani porto.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Branisce

„Câmpiana“,

institut de credit și economii, societate acționară în MÓCS.

Convocare.

P. T. Domni acționari ai institutului de credit și economii „Câmpiana“ soc. acționară în Mócs, sunt convocați pe **23 August a. c.** la

adunarea generală extraordinară

pe 11 oare a. m. în localul institutului.

PROGRAMA:

1. Deschidezea adunărei generale extraordinară prin prezident.
2. Constatarea acționarilor prezenți și a acțiunilor reprezentate.
3. Esmiterea alor doi verificatori de către adunarea generală.
4. Raportul Direcțiunei în cestia subscrierilor de acțiuni din emisiunea a II-a și decidere asupra propunerei Direcțiunei de a ridica capitalul cu 50000 cor.
5. Votarea și modificarea statutelor, parte în vederea urcărei capitalului, prin a II-a emisiune, parte cu scopul de a modifica dreptul de vot și a modalității împărțirei profitului curat în chip mai oportun; apoi schimbarea duratei societății de pe timp determinat pe timp nedeterminat și în vederea acestora modificarea §§-lor 4, 7, 8, 20, 21, 22, 23, 24, 27, 32, 35, 40, 45, 46, 53, 54, 56, 59, 81, 84; apoi omiterea §§-lor 31, 70—80, 83 și 85 din statute.
6. Eventuale propuneri.
7. Inchiderea adunărei generale extraordinară.

Din ședința Direcțiunei ținută Mócs, la 24 Iunie 1908.

(259,1—1) **Direcțiunea.**

Cărți noi.

In institutul de arte grafice *„Minerva“* au apărut următoarele cărți frumoase:

Titu Maiorescu, „Critice“, Volumul I, prețul 1.50 cor.

C. Sandu-Aldea, „Pescar de Islanda“ prețul 1.50 cor.

Ludovic Dauș, „Iluzii“ roman 1.50 coroane.

N. Dunăreanu. „Răsplată“ (nuvele). Prețul cor. 1.50.

I. L. Caragiale. „Momente, Schițe, Amintiri“. Prețul cor. 2.—.

Maria Baiulescu. „Extaz“ (poezii). Prețul cor. 1.50.

M. Sadoveanu. „Dureri înăbușite“ ediția II. Prețul cor. 2·—.

M. Eminescu: „Poezii postume“, ediție nouă. Cor. 1 50.

Adina Gr. Olănescu. „Cugetări“. Prețul cor. 1 50.

Guy de Maupassant. „O viață“ (umilul adevăr) traducere de *Em. Gârleanu*. Prețul cor. 2·—.

Cor. Moldovan. „Cântarea cântărilor“. Prețul cor. 1·—.

Caton Theodorian: „Sângele Solovenilor“. Cor. 1·50.

Se pot procura și prin librăria „Gazetei Transilvaniei“ în Brașov și a se adauge la fiecare porto 10 bani.

Cărți de rugăciuni.

Sonorul séu frumos rĕsună tórele plânso-cânturĭ la mormêntul Domnului nostru Isus Christos de Ucenescu, ... —.24.

Carte de rugăciune de *Calistrat Cora* sunt cu: Cor. 1·40, 1·60, 1·80, 2·40, 2 60, 7·—, 8 40.

Laudu lui Dumnezeu: costă —·90, —·60, 1·80, 2·10, 2·65, 2·80, 3·10, 3·50.

Cheia Raiului costă: —·75, 1·20, 1·40, 2·—, 3·50.

Versurile nascerei Domnului nostru Isus Christos, . . . —.12.

Visul Născĕtórei de D-dieu —.12.

Epistolie a Domnului nostru Isus Christos, ce a trimis'o Dumnedeu din ceriu, ... —.24

Cărțĭ de rugăciunĭ întocmite de protopresbiterul Calistrat *Coca*, cu aprobarea Consistoriului Archiepiscopesc ortodox oriental din Cernăuțĭ cuprindênd diferite rugăciunĭ: rugăciunea de séră, către d-l nostru Isus Christos, îngerul păzitor cântarea de laudă pentru sfânta Născĕtóre. Rugăciunile în dilele de peste sĕptĕmână. Liturgia de Dumineca. Acatistul bunei vestirĭ. Canóne. Rugăciunĭ de pregătire pentru mărturisire. Rugăciunile din sĕptĕmâna luminată. Rugăciunile din dioa Nascerei Domnului. Rugăciunĭ de cuprins felurit etc.

Tóte aceste cărțĭ sunt în diferite legăturĭ de la cele mai simple până la cele mai luxóse. Tóte însĕ sunt fórte frumóse și elegante. Prețul lor e felurit.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numĕrul à **10 fileri** se vinde la zaraful **Dumitru Pop**, la tutungeria de pe parcul Rudolf, și la **Eremias Nepoții**.